

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte: Timofti Vladimir,
judecători: Toma Nadejda și Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de inculpatul Bocancea Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Bocancea Vasile XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în
XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.09.2015 – 22.12.2017;

Instanța de apel: 25.01.2018 – 25.04.2018;

Instanța de recurs: 26.11.2018 – 06.02.2019;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți (sediul central) din 22 decembrie 2017, Bocancea Vasile a fost recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d), 186 alin. (2) lit. d), 186 alin. (2) lit. d) și 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și în baza acestei Legi, prin aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit următoarea pedeapsă:

- în baza art.186 alin. (2) lit. d) Cod penal (episodul din 11.08.2015) închisoare pe un termen de 1 an;

- în baza art.186 alin. (2) lit. d) Cod penal (episodul din 20.10.2015) închisoare pe un termen de 1 an;

- în baza art.186 alin. (2) lit. d) Cod penal (episodul din 02.12.2015) închisoare pe un termen de 1 an;

- în baza art.186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal (episodul din 12.08.2016) închisoare pe un termen de 1 an.

În temeiul alin.(1) art. 84 Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, s-a stabilit pedeapsa de 3 ani închisoare.

În temeiul alin.(4) art. 84 Cod penal instanța de judecată a adăugat parțial la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite

prin decizia Curții de Apel Bălți din 04.10.2017, stabilindu-i pedeapsa definitivă lui Bocancea Vasile - 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare.

În temeiul art. 72 Cod penal pedeapsa stabilită lui Bocancea Vasile s-a dispus a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate Pascal Andrei, Stalovschi Roman și Tudor Vasile împotriva lui Bocancea Vasile, înaintate în faza urmăririi penale, s-au admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța de drep civil.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că Bocancea Vasile acționând cu intenție, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, la 11.08.2015 aproximativ la ora 22:00, aflându-se în barul „Fortuna”, situat pe str. Ștefan cel Mare, 1, mun. Bălți, de pe o masă a sustras pe ascuns lucruri ce aparțin lui Pascal Andrei Vladimir și anume: o planșetă de model „Samsung Galaxy Tab 3”, la preț de 8000 lei, în care era conectată cartela SIM „Orange” cu nr. XXXXX, la preț de 30 lei, husa de la telefon din piele de culoare neagră, la preț de 200 lei, prin ce a cauzat părții vătămate Pascal Andrei Vladimir dauna materială în proporții considerabile în sumă totală de 8230 lei, după care cu cele sustrase s-a eschivat de la locul comiterii infracțiunii.

Tot el, acționând cu intenție și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, la 20.10.2015 aproximativ la orele 20:00, prin acces liber, aflându-se în casa amplasată pe str. Mateevici, 4, mun. Bălți, folosindu-se de neatenția stăpânului, de pe o noptieră din odaie a sustras pe ascuns un telefon mobil de model „HTC Desire 510” de culoare neagră, nr. IMEI XXXXX, la prețul de 3000 lei, în care se afla cartela SIM „Orange” nr. XXXXX la prețul de 30 lei și bani în diferite bancnote în sumă de 111 lei, prin ce a cauzat cet. Stalovschi Roman un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 3141 lei, după ce cu bunurile sustrase s-a eschivat de la locul comiterii infracțiunii.

Tot el, acționând cu intenție și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, la 02.12.2015 aproximativ la orele 21:00, prin acces liber, aflându-se în casa amplasată pe str. Magnet, 4, mun. Bălți, folosindu-se de neatenția stăpânului, de ușa de la intrare în locuință a sustras pe ascuns un motoferestrău de model „Таїра E-4000” de culoare roșie la prețul 1800 lei, care aparținea cet. Stalovschi Roman, prin ce i-a cauzat ultimului un prejudiciu material considerabil, după ce cu bunurile sustrase s-a eschivat de la locul comiterii infracțiunii.

Tot el, acționând cu intenție și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în perioada de timp de la 12.08.2016 orele 22:00 până la 13.08.2016, folosindu-se de faptul că nu este văzut de nimeni, a pătruns în casa situată pe str. I. Magnet, 32, mun. Bălți, de unde pe ascuns a sustras un telefon mobil de model „Megafon” de culoare neagră la prețul de 4000 lei și un calculator portativ de model „Compact” de culoare neagră la prețul de 4000 lei, care aparțineau cet. Tudor Vasile, prin ce a cauzat ultimului o daună materială considerabilă în sumă totală de 8000 lei, după ce cu bunurile sustrase s-a eschivat de la locul comiterii infracțiunii.

Prin acțiunile sale, inculpatul Bocancea Vasile a comis infracțiunile prevăzute de art.186 alin. (2) lit. d) (episoadele din 11.08.2015, 20.10.2015, 02.12.2015) și art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal - *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Igor Ciuru în numele inculpatului Bocancea Vasile, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri după cum urmează: a) stabilirea unei pedepse definitive mai ușoară decât cea stabilită de instanța de fond; b) suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate lui Bocancea Vasile cu calcularea perioadei de executare a pedepsei cu închisoarea din 04.10.2017 pâna la data pronunțării deciziei instanței de apel și suspendarea executării celei de a doua părți a pedepsei, invocând următoarele argumente:

- instanța de judecată la aplicarea pedepsei cu închisoarea inculpatului Bocancea Vasile nu a reținut că pedeapsa cu închisoarea poartă un caracter excepțional. La pronunțarea sentinței, instanța de judecată nu a ținut cont de prevederile art. 75 alin.(2) Cod penal. Respectiv a aplicat inculpatului Bocancea Vasile cea mai aspră pedeapsă prevăzută de art. 186 alin.(2) Cod penal fără a argumenta caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoarea;

- instanța de judecată la aplicarea pedepsei inculpatului Bocancea Vasile a reținut ca circumstanță atenuantă doar căința sinceră (recunoașterea vinovăției) și nu a luat în considerare și faptul că infracțiunile au fost săvârșite de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani (art.76 alin.(1) lit.b) Cod penal). La momentul comiterii infracțiunilor de către Bocancea Vasile la 11.08.2015, 20.10.2015, 02.12.2015 și 12.08.2016 acesta din urmă avea 20 de ani, respectiv infracțiunile au fost săvârșite de către o persoană care nu a atins vârsta de 21 de ani;

- instanța de judecată nu a reținut că infracțiunile comise de inculpatul Bocancea Vasile au fost săvârșite de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani (art.76 alin.(1) lit. b) Cod penal) și respectiv nu a redus cu o treime maximul pedepsei aplicate lui Bocancea Vasile (art. 70 alin. (3¹) Cod penal);

- instanța de judecată a stabilit inculpatului Bocancea Vasile pedeapsă definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate de 3 ani, ceea ce seamănă mai mult cu cumulul total al pedepselor. I s-a stabilit o pedeapsă prea aspră inculpatului;

- instanța de judecată nu a aplicat în privința inculpatului Bocancea Vasile prevederile art. 90¹ Cod penal. Instanța de judecată nu a reținut că infracțiunile comise de Bocancea Vasile fac parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave și respectiv este aplicabil art. 90¹ alin. (2) Cod penal, în cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, partea de pedeapsă ce trebuie executată în penitenciar poate fi coborâtă până la minimul prevăzut de prezentul cod;

- inculpatul Bocancea Vasile a reparat în totalitate prejudiciul părților vătămate, iar acest fapt trebuia confirmat în instanța de judecată prin

declarațiile părților vătămate. În cadrul ședințelor de judecată inculpatul a solicitat încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților, împăcare care trebuia confirmată în cadrul ședinței de judecată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2018, a fost respins apelul ca nefondat, fiind menținută sentința fără modificări.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că recunoașterea (sau comportamentul sincer) care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate valorifica ca o circumstanță atenuantă judiciară, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică. Iar acceptarea probelor administrate la faza de urmărire penală, nu pot fi reținute ca circumstanțe excepționale ce ar prevala asupra numirii unei pedepse adecvate inculpatului.

Cu referire la pedeapsa aplicată, instanța de apel a considerat că, instanța de fond corect a apreciat măsura acestuia, ținând cont de gradul de pericol social al fetei săvârșite, personalitatea inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea.

Totodată, instanța de apel a reținut concluzia primei instanțe precum că, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate pentru corectarea inculpatului poate fi atinsă doar prin izolarea lui de societate, cu aplicarea pedepsei – închisoare față de el și în concordanță cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, deoarece persoana nu a stat pe calea corijării, pentru a stabili așteptările societății față de actul de justiție.

În opinia instanței de apel, pedeapsa stabilită inculpatului sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) ani și 6 (șase) luni cu executarea reală a acesteia în penitenciar de tip semiînchis, este echitabilă faptelor infracționale săvârșite, este în corespundere cu împrejurările cauzei, pericolul social sporit și consecințele acțiunilor acestuia pentru părțile vătămate, precum și în conformitate cu normele legale, instanța considerând că va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, careva temeuri de casare a sentinței în latura pedepsei nefiind stabilite.

Instanța de apel a conchisă alegerile avocatului, că inculpatul Bocancea Vasile ar fi reparat în totalitate prejudiciul părților vătămate, este nefondat, deoarece acest fapt nu a fost confirmat de părțile vătămate. În materialele cauzei – f.d. 53, dos. nr.2015041147 este prezentă numai recipisa prin care Pascal Andrei confirmă primirea planșetei și cartelei SIM. În rest, careva confirmări că prejudiciul cauzat a fost restituit integral de către inculpat părților vătămate nu a fost prezentate.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, prin intermediul oficiului poștal, la 23 octombrie 2018, declară recurs ordinar inculpatul Bocancea Vasile, prin care solicită să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

În motivarea recursului, invocând temeuri de drept prevăzute de pct. 4), 6), 12), 13) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- Instanțele de judecată i-au aplicat o pedeapsă prea aspră;

- În privința sa urma a fi aplicată Legea cu privire la amnistie;
- La ultima ședință de judecată nu i-a fost asigurată prezența.

7. Procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului pe motiv, că pedeapsa stabilită de instanța de apel este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute de art. 76 - 77 Cod penal, precum și efectele acestora prescrise în art. 78 Cod penal.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din materialele dosarului, rezultă că atât dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău ce a fost pronunțat la 25 aprilie 2018, cât și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău ce a fost pronunțată la 23 mai 2018, au fost emise în prezența inculpatului Bocancea Vasile, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 24 aprilie 2018 (f. d. 178 – 182), iar prin recipisa anexată la materialele dosarului (f. d. 193), se confirmă faptul că la 23 mai 2018, inculpatului i-a fost înmănată sub semnătură copia deciziei motivate din 24 aprilie 2018.

Potrivit art. 231 alin. (1) Cod de procedură penală, termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. Alin. (2) prevede că la calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. Alin. (3) prevede că la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Astfel, în speță, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 24 mai 2018 și se epuizează la 25 iunie 2018 (inclusiv), însă recursul ordinar a fost declarat de către inculpatul Bocancea Vasile, prin intermediul oficiului poștal (f. d. 212), la data de 23 octombrie 2018, înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la data de 25 octombrie 2018, cu numărul de intrare 3521 (f. d. 207).

Din cele expuse supra, instanța de recurs conchide, că recursul ordinar declarat de inculpatul Bocancea Vasile este depus peste termenul legal de 30 zile, prevăzut în art. 422 Cod de procedură penală.

Potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal, constatând încălcarea de către recurent a prevederilor art. 422 Cod de procedură penală a ajuns la concluzia inadmisibilității recursului declarat de către inculpatul Bocancea Vasile, din motiv că este depus peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Bocancea Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2018, în cauza penală în privința lui **Bocancea Vasile XXXXX**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **28 februarie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor